

сонцезахисних засобів. Такі засоби не можна використовувати для продовження часу перебування на сонці, і люди, що використовують сонцезахисні засоби для придбання сонячної засмаги, повинні свідомо обмежувати час свого перебування на сонці.

Якщо людина перебуває під дією штучних випромінювачів ультрафіолету, вона має знати наступне:

- для захисту від надлишку УФВ застосовують протисонячні екрани, які можуть бути хімічними (хімічні речовини і шкіряні креми, що містять інгредієнти, що поглинають УФВ) і фізичними (різні перешкоди, які відображають, що поглинають або розсіюють промені);

- добрим засобом захисту є спеціальний одяг, виготовлений з тканин, найменш проникних для УФВ (наприклад, з попліну);

- для захисту очей у виробничих умовах використовують світлофільтри (окуляри, шоломи) з темно-зеленого скла; повний захист від УФВ усіх довжин хвиль забезпечує флінтглас (скло, що містить окис свинцю) товщиною 2 мм;

- при влаштуванні приміщень необхідно враховувати, що відображає здатність різних оздоблювальних матеріалів для УФВ інша, ніж для видимого світла. Добре відбиває УФВ полірований алюміній і медова побілка, в той час як оксиди цинку і титану, фарби на масляній основі –погано.

Ультрафіолетовий індекс (УФІ) є міжнародним стандартом для кількісної оцінки УФВ, розробленим ВООЗ, Програмою ООН з навколишнього середовища та Всесвітньою метеорологічною організацією. Він призначений для вказівки на потенційно можливі несприятливі наслідки УФВ для здоров'я і стимулювання людей для свого захисту. Чим вище УФІ, тим більше потенціал для нанесення шкоди шкірі і очам і тим менше час, необхідний для нанесення такої шкоди. Захисні засоби від сонця необхідно використовувати при УФІ, що дорівнює чи перевищує 3.

Таким чином, УФВ є дуже важливим природним фактором, що забезпечує нормальну життєдіяльність організму і відповідні ріст і розвиток. Виявлено, що на організм людини негативно впливає як недостатня кількість УФВ, так і його надлишок. Підвищені дози УФВ призводять до шкірних захворювань (дерматитів), суттєво впливають і на центральну нервову систему, відхилення від норми виявляються у вигляді нудоти, головного болю, підвищеної стомлюваності, підвищенні температури тіла та ін. Недостатня кількість УФВ є небезпечною для людини, так як ці промені є стимулятором основних біологічних процесів організму. Найбільш вираженим проявом «ультрафіолетової недостатності» є авітаміноз, при якому порушується фосфорно-кальцієвий обмін і процес кісткоутворення, а також відбувається зниження працездатності і захисних властивостей організму від захворювань. Подібні прояви характерні для осінньо-зимового періоду при значній відсутності природної ультрафіолетової радіації («світлове голодування»).

Список використаних джерел:

1. Охорона праці : навчальний посібник / За ред. В. Кучерявого. Львів: Оріяна-Нова, 2007. 368 с.
2. Дмитрієв О.П. УФ-В радіація і рослини / О.П. Дмитрієв., С.О. Поляковський // Вісник Харківського національного аграрного університету. 2007. Вип.1 (10). С.7-23.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Удовиченко А. В.
м. Полтава.

Анотація. У статті розглянуті етичні аспекти застосування інформаційних технологій. Проводиться аналіз проблем, пов'язаних із забезпеченням прав людини і її фундаментальних свобод у процесі використання сучасних технологій, захист яких

представлений як пріоритетне завдання інформаційного суспільства. На підставі положень Декларації прав людини ООН розглянуто застосування основних можливостей інформаційних технологій, які викликають безпосередній вплив на реалізацію прав людини в інформаційному столітті. Проводиться аналіз основних проблем інформаційної безпеки, пов'язаних із забезпеченням прав людини і його основних свобод у процесі виконання сучасних технологій, захист яких представлений як пріоритетне завдання інформаційного суспільства.

Ключові слова: безпека, інформаційне суспільство, інформаційні технології, права людини, справедливість.

Інформаційне суспільство повинне стимулювати такий розвиток і використання інформаційних технологій, при яких їх переваги будуть оптимізовані, а негативний вплив зведено до мінімуму [1]. У якості базового пріоритету майбутнього інформаційного суспільства необхідно розглядати забезпечення прав людини і її фундаментальних свобод. Перспективи глобального інформаційного суспільства полягають у глобальній соціальній справедливості: відстоювати основні права і фундаментальні свободи людини; попереджати негативні ефекти від використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. В основу процесу забезпечення безпечного використання інформаційних технологій закладений захист прав людини, дана точка зору точно визначає напрямок процесу інформаційної безпеки і розвитку суспільства в цілому.

Виділимо з пунктів Декларації прав людини ООН [2] положення, які мають особливе значення для інформаційної безпеки. Фундаментальне право людини на життя, свободу і недоторканність проголосила Загальна декларація прав людини у статті 3: «Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність». У статті 12 вона захистила дане право. Дійсно, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій дозволив збільшити показники збереження життя і здоров'я людини. Одночасно з цим ті ж самі технології зробили життя людини технологічно проникним, відображаючи пряму залежність: чим більше людина користується благами і послугами, які надаються сучасними технологіями, тим її життя і особистість стають більш уразливими як в інформаційно-технологічному, так і в реальному середовищі.

Наприклад, проблема зберігання і використання персональних даних приватними і державними установами сьогодні викликає ряд питань. Яких зобов'язань дотримуються приватні організації з охорони персональної інформації? Які правила оперування особистими даними громадян (особливо у глобальних інформаційних мережах) діють для державних установ, чи існують такі взагалі? Дійсно, сама по собі процедура спостереження суперечить ідеї збереження прав людини, але при цьому необхідно згадати про питання безпеки, коли записи з камер відеоспостереження допомагали у встановленні фактів, подій, особистостей, які вчинили злочин і т. д. Можливо, в майбутньому політика безпеки і впровадження нових технологій вимагає згоди з кожної людини на методи і варіанти її участі у системах інформаційно-комунікаційних технологій.

У той же час не варто випускати з уваги той факт, що при всій статистичній точності машинний код може містити помилки, і більш того, може бути навмисно зіпсованим. Зазначене зауваження найбільш актуальне у питаннях беззаперечної довіри судочинства до комп'ютерних записів і фактами, наданими технологічними пристроями з метою збору «доказів», що відкриває велику кількість нюансів. Показання людини або свідокство машини – що заслуговує більшої довіри? Це нова дилема сучасного суспільства.

Способи взаємодії людських думок, совісті і навіть релігійних переконань – ще одне питання інформаційного суспільства. Статті 18 і 19 Декларації прав людини констатують, що кожна людина має право на свободу думки, совісті і релігії; право на свободу переконань і на свободу виразити їх, це право включає свободу безперешкодно шукати, отримувати достовірну інформацію і поширювати ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології дають можливість кожній людині спілкуватися на будь-які питання і теми, що її цікавлять. Однак право вільно висловлювати свої переконання в інформаційному обміні, навіть прикриті анонімністю, досить оманливе. Ті ж технології, що служать каналами з обміну інформацією, стають обмежувачами інформаційного змісту [2], в інших випадках – ідентифікаторами людей, мають альтернативні погляди з метою виявлення і втручання у їх життя.

У зазначеному контексті дана тема тісно переплітається з проблемою захисту конфіденційності (ст. 12) і правом на отримання і поширення інформації (ст. 19), де право на свободу переконань втрачає будь-який сенс з відсутністю способу висловлювати це переконання. Інформаційні технології дають право вільно спілкуватися, вибираючи форуми, керуючись своїми переконаннями, але мають можливість обмежувати спілкування шляхом встановлення фільтрів. Таким чином, право на отримання і поширення ідей в інформаційному суспільстві «йде в ногу» зі свободою зібрань і об'єднанням в союзи.

Можливість вступити у різні союзи в інформаційному світі отримує двояку залежність від інформаційно-комунікаційних технологій. З одного боку, інформаційні технології стимулюють взаємодію між людьми, істотно полегшуючи і спрощуючи його. Однак використання інформаційних технологій з метою виявлення членів організованих асоціацій і заборони мирних зібрань створює перешкоди в реалізації ідеї вільного обміну інформацією. Як вже було відмічено вище, технології в усіх відношеннях і сенсах в разі підсилюють зв'язок права на особисте життя або конфіденційність, описані в статті 12, з правом, проголошеним у статті 19 цього документа, на пошук, отримання і поширення інформації.

У суспільстві сьогоdnішнього дня політика та інформаційні технології нерозривно пов'язані. Інформаційно-комунікаційні технології при умові законної реалізації даних можливостей цілком здатні втілити у життя всі пункти статті 21, де зазначено про виборче право кожної людини за допомогою форм, які забезпечують свободу голосування, в іншому випадку необхідно підкреслити, що демократичні вибори втрачають сенс. Прикладом тому можуть служити такі дії, як фальсифікація результатів електронного голосування або виключення значного числа груп виборців зі списку політично активних одиниць шляхом позбавлення доступу до інформаційно-комунікаційних технологій і т. д.

Наступна тема стосується освіти в інформаційному суспільстві, яке з впровадженням інформаційних технологій набуває найважливіший статус і значення у соціальному житті людини. Виділимо кілька причин, що визначають залежність сучасної освіти від інформаційних технологій. В першу чергу, зростання цінності технічного навчання, обумовленого масштабним застосуванням технологій в усіх областях. Друга причина полягає в тому, що інформаційні технології – це джерело знань і один із способів взаємодії в науково освітньому середовищі. Тому проблема цифрового розширення суспільства стає актуальною у сфері здобуття освіти, вирішувати її – важливе державне завдання інформаційного суспільства.

Втілення в життя концепції формування загального інформаційного середовища як джерела поширення творчих ідей – основна мета впровадження та використання інформаційних технологій. Ідеї вільного поширення інформації та захист авторських прав – поле битви зіткнулися інтересів в надрах глобальних мереж. Технічні засоби, що дозволяють повноцінно взаємодіяти в культурному житті, або технології, що порушують інтереси правополодарів?

Так, Декларація прав людини ООН проголосила в якості пріоритетних цілей забезпечення справедливості, свободи і миру. Ідею свободи ми пропонуємо конкретизувати у свободі переконань, совісті, доступу до інформації, ідея справедливості закладена у можливості рівного доступу до інформації, забезпечення миру та криється у праві на участь в управлінні державними процесами, що відбуваються в країні.

Список використаних джерел:

1. Етичні аспекти використання нових технологій. К.: Вища школа, 2009. – 102 с.

2. Всеобщая декларация прав человека [Электронный ресурс]. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml.
3. Программы – фильтры для ограничения информации для граждан через Интернет, устанавливаемые государством [Электронный ресурс]. URL: <http://www/opennetinitiative.org>.

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Хлопов А. М.
м. Полтава*

Анотація. У статті описується стан охорони праці у галузі освіти, розглядаються основні причини виробничого травматизму і професійної захворюваності в освіті. Окреслюються перспективи розвитку охорони праці у зазначеній галузі.

Ключові слова: травматизм, захворювання, освіта, охорона праці.

Рівень виробничого травматизму у галузі освіти зокрема, як і у виробництв в цілому, залишається стабільно високим, у кілька разів вищим, ніж в економічно розвинених країнах. Коли до цього додати ще й чималу кількість травм, зокрема і смертельних, які під час розслідувань не беруться до уваги як такі, що пов'язані з виробництвом, і де значною мірою спрацьовує суб'єктивний фактор, то достеменно окреслити загальну щорічну картину стає досить складно.

Щороку на виробництві виявляються професійні захворювання в середньому у 6-6,5 тис. працівників, травмується близько 20-25 тис, з яких майже 1-1,5 тис. із смертельним наслідком.

Найвищий рівень ризику загибелі та травмування людей на виробництві у вугільній галузі, де майже 7,8 тис. працівників, за оперативними даними, у 2005 році травмовано, а 157 загинуло. У будівництві травмовано близько 1,2 тис. і загинуло 129 працівників. На транспорті ці показники відповідно становлять майже 1 тис. і 101 працівник, в агропромисловому комплексі – 2,9 тис. і 236, машинобудуванні – більш як 2,3 тис. і 67, соціально-культурній сфері та торгівлі – більш як 1,7 тис. і 137 працівників. Майже 73 відсотки нещасних випадків і аварій на виробництві сталися з організаційних причин, 14 відсотків – з технічних, 13 відсотків – з психофізіологічних.

Рівень професійної захворюваності безпосередньо пов'язаний з важкими та шкідливими умовами праці на виробництві. Майже 27 відсотків громадян працюють в умовах, що не відповідають санітарним і гігієнічним правилам та нормам за рівнем або концентрацією шкідливих виробничих факторів, негативний вплив яких призводить до виникнення професійних захворювань. За останні роки істотно зросло хімічне навантаження на організм працівника, важкість та напруженість праці.

Постійний і різнобічний аналіз травматизму і профзахворювань розглядається, як одна з головних функцій керування безпекою праці та прийняття основних заходів щодо усунення причин травматизму та захворювань.

Загальноприйнята класифікація причин виробничого травматизму виглядає наступним чином:

- Технічні причини, котрі можна охарактеризувати ,як причини, що залежать від рівня організації праці на виробництві, а саме: недосконалий технологічний процес, конструктивні недоліки обладнання, інструментів та пристосувань, недостатня механізація важких робіт; недосконале огороження, відсутність спеціальних захисних засобів, засобів сигналізації та блокувань, недостатня міцність та надійність машин, шкідливі властивості оброблюваного матеріалу тощо. Ці причини інколи називають конструктивними або інженерними.

- Організаційні причини, що повністю залежать від рівня організації праці на